



Pöytäkirja

13.12.2023

PATENTTILAKITYÖRYHMÄN 15. KOKOUS

Aika keskiviikko 13.12.2023 klo 10.00-11.30
Paikka Valtioneuvoston kokouskeskus, Eteläesplanadi 4, Neuvotteluhuone Sali 4
Läsnä Maija Lönnqvist / teollisuusneuvos, TEM (pj.)

Minna Aalto-Setälä / lakimies, Keskuskauppakamari (etänä)
Johanna Flythström / asianajaja, rekisteröity patenttiasiamies, Suomen Asianajajaliitto SAL,
Roschier Asianajotoimisto Oy
Pinja Jaspers, / ASM Microchemistry Oy, Patentti-Insinöörit ry (etänä)
Pauli Laitinen / Manager, IPR, Valtion teknillinen tutkimuslaitos VTT Oy
Karri Leskinen / toimitusjohtaja, Boco IP Oy Ab, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry
Heidi Adler / johtaja, IPR, Orion Oyj, Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry
Olli Sievänen / johtava neuvontainsinööri, Patentti- ja rekisterihallitus (sihteeristö)
Isabel Karlö / korkeakouluharjoittelija, TEM (sihteeristö)
Stiina Löytömäki / erityisasiantuntija, TEM (sihteeristö)

(Poissa:

Jaakko Ritvala / markkinaoikeustuomari, Markkinaoikeus, Emma Thomasén / hallitussihteeri,
Puolustusministeriö, Marjo Aalto-Setälä / johtava lakimies, Patentti- ja rekisterihallitus, Noora
Laine / lakimies, Patentti- ja rekisterihallitus; Anna Vuopala / hallitusneuvos, OKM; Jarkko
Vuorinen / johtava asiantuntija, Kilpailu- ja kuluttajavirasto; Peppiina Huhtala / asiantuntija,
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Tanja Müller / johtava asiantuntija, TEM (sihteeristö)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.

2 Osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirjaan korjaus: Albert Mäkelä oli poissa.

3 Selvitys hyödyllisyysmallijärjestelmän nykytilasta ja uudistamistarpeista

Isabel Karlö esitteli tekemänsä selvityksen hyödyllisyysmallijärjestelmän nykytilasta ja uudistamistarpeista. Selvityksessä käydään läpi vuonna 1992 voimaan tulleen hyödyllisyysmallilain tavoitteita lain valmisteluasiakirjojen pohjalta ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista. Selvityksessä tarkastellaan myös hyödyllisyysmallijärjestelmistä tehtyjä kansainvälisiä selvityksiä sekä tieteellisiä artikkeleita, tutkimuksia ja väitöskirjoja. Selvityksessä on etsitty vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

- Täyttääkö hm-järjestelmä nykymuotoisellaan kansallisen lainsäätäjän lain esitöihin kirjaamat tavoitteet ja perustelut sen olemassaololle?
- Onko nykymallisen hyödyllisyysmallijärjestelmän tarjoama suoja pienille keksijöille ja keksijöille empiirisen tutkimuksen valossa perusteltavissa?
- Voidaanko lainsäätäjän alkuperäiset tavoitteet saavuttaa muilla jo olemassa olevilla suojamuodoilla tai uusilla lainsäädäntövälillä?
- Mitä hyötyjä hyödyllisyysmallijärjestelmällä voidaan kehittyneissä talouksissa tunnistaa?
- Miten nykyistä hyödyllisyysmallijärjestelmää tulisi muokata tai muuttaa empiirisen tiedon valossa?

Keskustelu

Käydyin keskustelun aikana nousi esiin erilaisia näkökulmia selvityksen käsittelyssä esiin tulleisiin kysymyksiin.

Hyödyllisyysmallijärjestelmä ei ole yhtä tunnettu kuin patenttijärjestelmä, eikä sitä välttämättä osata hyödyntää yhtä tehokkaasti. Toisaalta ammattilaiset ja osa hakijoista selvästi osaavat käyttää järjestelmää. Hyödyllisyysmallijärjestelmää pidettiin hyödyllisenä erityisesti suomalaiselle pk-yritykselle, joka tarvitsee lyhytaikaista suojaa vain Suomen markkinoilla. Patenttijärjestelmä on suositumpi suojamuoto, jos halutaan myöhemmin laajentaa suojaa kansainvälisesti.

Hyödyllisyysmallin kustannuksista hakijalle esitettiin erisuuntaisia näkemyksiä. Hyödyllisyysmallihakemuksen viranomaismaksut ovat pienempiä kuin patenttihakemuksella. Kustannusten merkittävä osa kuitenkin liittyy hakemuksen laatimiseen, mikä on yhteneväistä sekä patentin että hyödyllisyysmallin osalta. Hyödyllisyysmallin kustannussäästöä kokonaisuutena pidettiin pienenä. Toisaalta esitettiin näkemyksiä, että hyödyllisyysmallisuoja on mahdollista saada myös patenttia pienemmin kustannuksin.

Keskustelussa tuotiin esiin myös mahdollisuus mukauttaa patenttijärjestelmää pk-yritysten tarpeisiin. Nopeutettu patenttihakemusten käsittely ja pienhakijoiden alennukset nähtiin yhtenä keinona tuoda hyödyllisyysmallijärjestelmän etuja osaksi patenttijärjestelmää.

Hyödyllisyysmalli on helppo ja nopea saada rekisteriin, mutta sen kumoaminen voi olla työlästä. Rekisteröidyn hyödyllisyysmallin oikeudellinen epävarmuus aiheuttaa haittaa ja kustannuksia kolmansille osapuolille. Viranomaisen ei automaattisesti tee uutuustutkimusta hyödyllisyysmallihakemukselle jolloin keksinnön uutuus ja keksinnöllisyys jää usein selvittämättä. Hallinnollinen mitätöinti on mahdollista, mutta aiheuttaa kustannuksia ja voi valituskäsittelyineen viedä aikaa. Oikeudellinen epävarmuus voi tuoda vaikeuksia myös hyödyllisyysmallin haltijalle, jolla ei ole realistista kuvaa hyödyllisyysmallin todellisesta suojapiiristä. Hyödyllisyysmallin todellinen suoja selviää usein vasta mahdollisen loukkaustapauksen selvittelyn yhteydessä.

Työryhmä keskusteli mahdollisista jatkoselvityksistä hyödyllisyysmallilain suhteen. Yhtenä mahdollisuutena esitettiin kyselyä, jonka avulla pyritään tavoittamaan myös niitä, jotka eivät käytä hyödyllisyysmallijärjestelmää.

4 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 1.2.2024 klo 10-12

5 Muut asiat

Ei muita asioita.

6 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.34.

Liitteet Selvitys hyödyllisyysmallijärjestelmän nykytilasta ja sen uudistamistarpeista (ppt-tiedosto)

Jakelu Työryhmän jäsenet.